Economische Betekenis Toerisme Zandvoort
Nulmeting

Tweede Versie

Juli 2010

Projectnummer
MONIT.9.006

ZKA *Consultants & Planners*
Postbus 4833
4803 EV Breda
076-5658877
076-5656489
e-mail: info@zka.nl
www.zka.nl

INHOUDSOPGAVE

RESUME

Omvang toeristische sector in Zandvoort ruim € 175 miljoen
De verblijfsgasten en dagbezoekers in Zandvoort hebben in 2008 gezamenlijk ongeveer € 175,4 miljoen uitgegeven. De werkgelegenheid die met de bestedingen gepaard gaat bedraagt circa 1.880 FTE, wat overeenkomt met circa 2.600-2.800 banen.

Dagtoerisme goed voor 60% van totale bestedingen
Circa 60% van de bestedingen is toe te schrijven aan het dagtoerisme. Met name uitgaan (waaronder casino's, circa € 39 miljoen), strandpaviljoens (circa € 15 miljoen) en attracties (rondom het circuit in Zandvoort, circa € 19 miljoen) hebben een groot aandeel in de bestedingen van de dagtoeristen.

Verblijfstoeristen kiezen met name voor bungalows en hotels
De bestedingen vanuit het verblijfstoerisme in Zandvoort in 2008 bedroegen bijna € 70 miljoen. Een groot deel hiervan is afkomstig van gasten in het bungalowpark (circa € 28 miljoen) en de gasten van luxe en middenklasse hotels (circa € 30 miljoen). Van het totaal aantal overnachtingen in Zandvoort (984.000) is ook een groot aandeel in deze verblijfsaccommodaties gerealiseerd (ruim 606.000 in het bungalowpark en circa 234.000 in de middenklasse en luxe hotels).

Dagtoeristen komen veelal voor herhalingsbezoek
De meeste dagbezoekers zijn al een keer eerder in Zandvoort geweest (82%), voor de verblijfstoeristen was dat iets meer dan de helft (56%).

Verblijfstoeristen met name uit Duitsland, dagtoeristen uit Nederland
Circa 71% van de verblijfstoeristen is afkomstig uit het buitenland, waarvan de meeste uit Duitsland. De meeste dagtoeristen komen uit Nederland (84%).

Strandbezoek en wandelen en fietsen sterkste bezoekmotieven
De meeste dagtoeristen komen voor het strand (91%) of om te wandelen/fietsen (51%). Voor verblijfstoeristen is strand ook vrijwel zonder uitzondering een belangrijk bezoekmotief (97%), daarnaast zijn rust/ruimte/landschap (53%) en wandelen/fietsen (51%) belangrijke bezoekmotieven voor deze groep.

Verblijfsduur gemiddeld 6 nachten
Een groot deel van de verblijfstoeristen brengt 4-7 nachten door in Zandvoort (50%). Het gemiddelde is circa 6 nachten.

Zandvoort krijgt een goede beoordeling
Zowel dag- als verblijfstoeristen beoordelen hun verblijf in Zandvoort goed met een gemiddelde van respectievelijk 8,0 en 8,1. Vrijwel geen enkele toerist geeft een onvoldoende.

1. INLEIDING

1.1. Aanleiding

Sinds vorig jaar (2008) beschikt Zandvoort over een nieuwe VVV. Deze VVV opereert onder een prestatiecontract waarin is vastgesteld dat de toeristische bestedingen in de gemeente Zandvoort in de periode 2009-2010-2011 dienen te stijgen. Mede in dit kader wenst de VVV Zandvoort inzicht in de huidige economische betekenis van toerisme (met name in termen van bestedingen). Door hier periodiek onderzoek naar te verrichten kan op termijn de ontwikkeling in kaart worden gebracht en kunnen de effecten van inspanningen (zowel publiek als privaat) worden gemeten.

De VVV Zandvoort heeft aan **ZKA** *Consultants & Planners* (ZKA) gevraagd deze nulmeting naar de huidige economische betekenis van toerisme in Zandvoort uit te voeren. Dit rapport vormt het verslag van deze nulmeting.

Voor dit onderzoek zijn bezoekersenquêtes zowel in 2009 als in 2010 uitgevoerd. In 2009 is na afronding van de enquêtes in dat jaar een eerste versie van de rapportage opgesteld. Na afronding van een tweede serie enquêtes in zomer 2010 (uitgevoerd door en op verzoek van de VVV Zandvoort) is hoofdstuk 4 van de eerste rapportage aangepast op basis van de aggregatie van de resultaten van de enquêtes uit 2009 en 2010. De voorliggende rapportage vormt de uitwerking hiervan (de andere hoofdstukken zijn ongewijzigd). Voor meer details zie de onderzoeksverantwoording in de bijlage.

1.2. Doel en vraagstelling

Primair doel van de studie is het geven van inzicht in de economische betekenis – uitgedrukt in bestedingen en werkgelegenheid – van de toeristische sector in Zandvoort. De volgende onderzoeksvragen zijn daarbij beantwoord:

- Wat verstaan we onder toerisme (afbakening onderwerp)?
- Wat is het gebruik (overnachtingen en bezoekersaantallen) van het toeristisch aanbod in Zandvoort?
- Welke bestedingspatronen hebben de verschillende type toeristen?
- Wat is de economische betekenis – uitgedrukt in bestedingen en werkgelegenheid – van toerisme in de gemeente Zandvoort?

1.3. Aanpak en werkzaamheden

De gegevensverzameling voor deze studie bestond primair uit twee onderdelen:

- Enquêtes onder dag- en verblijfstoeristische bedrijven (2009);
- Enquêtes onder dag- en verblijfstoeristen in Zandvoort (2009 en 2010).

In bijlage 1 en 2 is een onderzoeksverantwoording van de enquêtes opgenomen.

Ten behoeve van deze studie zijn de volgende werkzaamheden verricht:

- Inventarisatie toeristisch aanbod Zandvoort mede op basis van bestand VVV Zandvoort;
- Opstellen vragenlijsten voor enquêtes;
- Telefonische en persoonlijke enquêtes onder toeristen en bedrijven in Zandvoort (deels door ZKA; deels door VVV);

- Dataverwerking, controle, analyse en interpretatie van de resultaten van de enquêtes;
- Deskresearch voor de categorieën die niet door middel van enquêtes kunnen worden meegenomen alsmede voor de bepaling van parameters voor de economische effectmeting;
- Modelmatige doorrekening economische betekenis toerisme in Zandvoort 2008;
- Rapportage en toelichting.

1.4. Leeswijzer

Deze rapportage is als volgt opgebouwd:
- Een overzicht van het toeristisch aanbod in Zandvoort (hoofdstuk 2);
- Het gebruik van het aanbod in 2008 (hoofdstuk 3);
- Een profiel van de dag- en verblijfstoerist in Zandvoort (hoofdstuk 4)
- De economische betekenis van toerisme – uitgedrukt in bestedingen en werkgelegenheid – in Zandvoort in 2008 (hoofdstuk 5).

Voorafgaand aan hoofdstuk 1 zijn de belangrijkste resultaten samengevat.

2. AANBOD

2.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de structuur van het toeristisch-recreatief aanbod in de gemeente Zandvoort geschetst. Daartoe wordt eerst een afbakening gegeven van het toeristisch aanbod (2.2.). Vervolgens komt het verblijfstoeristisch aanbod aan de orde (2.3.), gevolgd door het dagrecreatieve aanbod (2.4.).

Deze inventarisatie is gebaseerd op het gegevensbestand van de gemeente Zandvoort, aangevuld met deskresearch en telefonische enquêtes om de inventarisatie compleet te maken[1].

2.2. Afbakening onderwerp

Het toerisme is afgebakend aan de hand van de onderstaande categorieën (in overleg met de VVV Zandvoort en de gemeente Zandvoort).

Binnen het verblijfstoerisme worden de volgende categorieën onderscheiden[2]:

1. Hotels & Pensions standaard (0-2 sterren)
2. Hotels middenklasse en luxe (3-5 sterren)
3. Bed & Breakfast accommodaties
4. Bungalowparken (> 5 eenheden)
5. Huisjes/appartementen (< 5 eenheden)
6. Campings vaste plaatsen (seizoen- en jaarplaatsen)
7. Campings toeristische plaatsen (incl. camperplaatsen op campings)
8. Strandhuisjes[3].

Binnen het dagtoerisme worden de volgende categorieën onderscheiden:

1. Attracties/circuit (inclusief evenementen op het circuit);
2. Musea en bezienswaardigheden: musea, monumenten, cultuurhistorische gebouwen, etc.;
3. Evenementen: evenementen met minimaal een bovenlokale/regionale aantrekkingskracht;
4. Strandbezoek (inclusief bezoek aan strandpaviljoens van toeristen);
5. Bezoek strandpaviljoens (alleen gericht bezoek, zoals feesten, groepen, bedrijven, etc., om dubbeltelling te voorkomen);
6. Routegebonden buitenrecreatie: wandelen, fietsen, rijden met de auto);
7. Horecabezoek;
8. Recreatief winkelen/funshoppen;
9. Sportieve recreatie (watersport, golf, paardrijden, etc.);
10. Uitgaan/entertainment: bezoek bioscoop, theater, casino, disco, etc.

De bezoekersaantallen uit de dagtoeristische categorieën 4,6,7 en 8 zijn afkomstig uit het ContinuVrijeTijdsOnderzoek van NBTC-NIPO, waarin alle dagtoeristische activiteiten van Nederlanders (met een minimumduur van 1 uur) vanaf hun huisadres zijn opgenomen.

---

[1] Basis voor deze studie vormde de lijst van logiesverstrekkers die aan de gemeente Zandvoort toeristenbelasting afdragen. Deze lijst is gecompleteerd (o.a. capaciteiten) op basis van deskresearch (o.a. gegevens VVV Zandvoort) en enquêtes onder deze aanbieders. Waar de opgaaf van aanbieders afweek van bijvoorbeeld de VVV gids, is de opgaaf van de aanbieders aangehouden.

[2] Voor het verblijfstoerisme worden geen ondergrenzen gehanteerd ten aanzien van de capaciteit. Dit in tegenstelling tot het CBS dat voor hotels/pensions/B&B een ondergrens hanteert van 5 slaapplaatsen. Voor de andere accommodaties is de ondergrens bij het CBS 20 slaapplaatsen.

[3] In deze categorie zijn ook bunkerhuisjes meegenomen.

2.3. Aanbod verblijfstoerisme

Het aanbod in verblijfstoerisme is uitgesplitst naar de genoemde categorieën.

2.3.1. Hotel- en pensionaanbod

Binnen de hoofdcategorie hotels wordt onderscheid gemaakt tussen[4]:

- Hotels/pensions standaard;
- Hotels middenklasse en luxe.

Onder de categorie “hotels/pensions standaard” worden hotels en pensions met 0 t/m 2 sterren verstaan. Tot de categorie “hotels middenklasse en luxe” worden hotels vanaf 3 sterren gerekend.

Hotels en pensions standaard (0-2 sterren)
Het aanbod van hotels en pensions in de categorie ‘standaard’ bestaat uit 30 accommodaties met in totaal 215 kamers en 491 bedden.

Tabel 2.1. Aanbod hotels en pensions standaard

Naam	Kamers	Bedden
Hotel Appartement Noordzee	4	16
Hotel Anna	13	50
Hotel Arosa	8	18
Hotel Keur	27	60
Hotel La Rosa	4	8
Hotel Zuiderbad	26	56
Pension Amanda	4	8
Pension Banning	5	9
Pension Barends	4	8
Pension Berenburcht	7	15
Pension Blankebil[5](1)	15	30
Pension Blankebil (2)	10	17
Pension Brederode	3	6
Pension Corper	6	15
Pension De Watertoren	4	10
Pension Drommel	3	8
Pension Golfslag	2	4
Pension Mamaloucha	4	14
Pension Marianne	4	8
Pension Maris	2	4
Pension Rozengaard	7	13
Pension Schier	8	16
Pension Sil	2	3
Pension 't Molentje	5	11
Pension 't Zeehuis	5	10
Pension 't Zwanenest	6	14
Pension The Spring	3	6
Pension Villa Tanah Lot	7	14
Pension Welsink	5	12
Pension Zandvoort aan Zee	6	16
Pension Zee en Duinzicht	6	12
Totaal	215	491

[4] Reden voor deze onderverdeling in deze categorieën is de uiteenlopende bestedingsomvang (gasten in een luxe hotel kennen een aanzienlijk hoger bestedingspatroon dan gasten in een eenvoudig pension).

[5] Pension Blankebil heeft meerdere locaties in Zandvoort.

Hotels en pensions middenklasse en luxe (3-5 sterren)
Het aanbod aan middenklasse en luxe hotels bestaat uit 13 accommodaties met in totaal 557 kamers en 1.179 bedden.

Tabel 2.2. Aanbod hotels en pensions middenklasse en luxe

Naam	Sterren	Kamers	Bedden
Beach Hotel	3	25	60
Bell Hotel	3	12	28
Best Western Palace Hotel	4	60	116
Hotel Aan Zee	3	17	34
Hotel Amare	3	15	30
Hotel De Kust Zandvoort	3	13	33
Hotel Doppenberg	3	4	8
Hotel Faber	3	32	70
Hotel Hoogland	3	30	60
Hotel Jade	3	10	18
Hotel Restaurant Meijershof	3	8	16
NH Zandvoort Hotel	4	213	470
Sunparks Strandhotel	4	118	236
Totaal		557	1.179

2.3.2. Bed and Breakfast accommodaties

Zandvoort beschikt over 14 B & B accommodaties met in totaal 36 kamers en 72 bedden.

Tabel 2.3. B & B aanbod Zandvoort

Naam	Kamers	Bedden
B&B Aanrader	4	8
B&B Bed and Bicycle	1	2
B&B Bol	2	4
B&B Carla ten Broeke	3	4
B&B de Boer	1	2
B&B Leek	2	4
B&B Molenaar	1	3
B&B Odyssey	3	8
B&B Spaanstra	2	4
B&B van Beets	2	2
B&B Van Leeuwen	6	13
B&B Verpoorten	2	4
B&B Villa Terre Panache	5	10
B&B Zandvoort	2	4
Totaal	36	72

2.3.3. Bungalowparken

In Zandvoort is slechts één bungalowpark aanwezig, Sunparks Zandvoort aan Zee, met 436 bungalows met in totaal 2.164 bedden.

2.3.4. Vakantiewoningen/-appartementen

Zandvoort telt in totaal 49 accommodaties van vakantiewoningen en/of -appartementen (van aanbieders met minder dan 6 eenheden). Deze omvatten 98 woningen/appartementen met in totaal 310 bedden.

2.3.5. Campings

Zandvoort telt 4 campings met 641 plaatsen (371 vaste plaatsen en 270 toeristische plaatsen).

Tabel 2.4. Aanbod campings

Naam	Seizoens-/ jaarplaatsen	Toeristische plaatsen	Totaal
Camping De Branding	100	155	255
Camping De Duinrand	15	115	130
Vacantie Oord de Pufstraat	16	0	16
Camping Sandevoerde	240	0	240
Totaal	371	270	641

2.3.6. Strandhuisjes

Zandvoort telt in totaal circa vier strandverenigingen (Kampeer Vereniging "Strandgenoegen" (K.V.S.), Helios, Kampeervereniging Amsterdam en Voorwaarts) met in totaal ongeveer 600 strandhuisjes. Daarnaast heeft Zandvoort 35 bunkerhuisjes van Vereniging Woonpark Kostverloren.

2.4. Aanbod dagtoerisme

Het aanbod van dagtoerisme bestaat uit verschillende categorieën.

2.4.1. Attracties/circuit

Op het circuit van Zandvoort, waar racewedstrijden kunnen worden bezocht, bevinden zich nog Bleekemolens Raceplanet en Slotemakers Antislipschool. Deze bedrijven bieden slipcursussen, rijvaardigheidstrainingen, racetrainingen, zelf rijden op het circuit, etc. aan.

2.4.2. Musea en bezienswaardigheden

Zandvoort beschikt over 2 musea: het Zandvoorts Museum en het Juttersmu-Zee-um.

2.4.3. Evenementen

In Zandvoort worden jaarlijks een groot aantal evenementen georganiseerd. Samen met de VVV Zandvoort zijn 35 evenementen geselecteerd die toeristisch relevant zijn waaronder de vierdaagse, muziekevenementen, wielerevenementen, jaarmarkten, circus, etc.

2.4.4. Strandpaviljoens

Zandvoort telde 39 strandpaviljoens in 2008, vrijwel allen gelegen aan de Boulevard Barnaart en de Boulevard Paulus Loot. De strandpaviljoens worden vrijwel allemaal opgeruimd na het seizoen en zijn dus op een enkele uitzondering na niet jaarrond actief.

2.4.5. Routegebonden buitenrecreatie

Zandvoort is omringd door duingebied. Aan de zuidzijde liggen de Amsterdamse Waterleidingduinen en aan de noordzijde het Nationaal Park Zuid-Kennemerland. Onder andere door deze gebieden kan gewandeld en gefietst worden. Daarnaast biedt de omgeving in Zandvoort mogelijkheden voor tochtjes met de auto.

2.4.6. Horeca

Naast de hotels, pensions, B & B accommodaties en strandpaviljoens beschikt Zandvoort over 41 restaurants, 27 fastfoodbedrijven en 31 drankgerelateerde bedrijven (cafés, bars, etc.)[6].

2.4.7. Recreatief winkelen

Zandvoort beschikt over circa 135 winkels en andere detailhandelverkooppunten[7].

---

6 Bron: Bedrijfschap Horeca en Catering, 2009.
7 Bron: Locatus, 2008.

2.4.8. *Sportieve recreatie*

Voor sportieve recreatie kan de toerist terecht bij diverse surfscholen. Ook zijn er twee golfbanen (Open Golf Zandvoort en Kennemer Golf- en Countryclub) waarvan Open Golf Zandvoort greenfees aanbiedt. Tot slot zijn er nog twee maneges in de gemeente Zandvoort.

2.4.9. *Uitgaan*

Om uit te gaan beschikt Zandvoort naast een aantal cafés, bars en enkele discotheken over meerdere casino's, waaronder het Holland Casino met 15 speeltafels en 324 automaten[8]. Verder biedt de accommodatie 'Circus Zandvoort' een bioscoop/theater en een amusementshal met o.a. 195 kansspelautomaten.

8 Bron: Holland Casino, 2009.

3. OVERNACHTINGEN EN BEZOEKERSAANTALLEN

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het gebruik in 2008 – uitgedrukt in overnachtingen en bezoekersaantallen – van het in hoofdstuk 2 weergegeven toeristische aanbod beschreven. Hierbij is eerst aandacht besteed aan het verblijfstoerisme (3.2.). Vervolgens wordt ingegaan op het dagtoerisme (3.3.).

3.2. Verblijfstoerisme

Het gebruik van het verblijfstoeristisch aanbod wordt uitgedrukt in overnachtingen en bezettingsgraden.

3.2.1. Hotels en pensions

Het aantal overnachtingen in de standaard hotels en pensions was circa 52.500 in 2008 dat overeenkomt met een bedbezettingsgraad van circa 29%.

In de overige hotels (met minimaal 3 sterren) is in 2008 circa 234.000 keer overnacht. Dit aantal overnachtingen wordt met name gerealiseerd door enkele grotere hotels. De bedbezettingsgraad is circa 54%.

De bezettingsgraad voor alle hotels in Zandvoort (0-5 sterren) is circa 48%. Dat is lager dan het Noord-Hollands gemiddelde voor hotels (55,1%) maar hoger dan het landelijke gemiddelde (46,0%[9]).

3.2.2. Bed & Breakfastaccommodaties

In de B & B's is in 2008 in Zandvoort circa 8.250 keer overnacht, wat overeenkomt met een bedbezetting van 31,4% per jaar.

3.2.3. Bungalowparken

Zandvoort heeft één bungalowpark, dat in 2008 circa 606.700 overnachtingen telde. Dat is een bedbezetting van 77% per jaar, zelfs voor een grootschalig bungalowpark van een A-merk operator is dat hoog.

3.2.4. Appartementen/ vakantiewoningen

Het aantal overnachtingen in de appartementen/vakantiewoningen bedroeg 35.075, waaruit een bedbezettingspercentage van 31,0% resulteert.

---

[9] Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek, 2009. Het Noordhollands gemiddelde is relatief hoog door de hoge bezetting in Amsterdam.

3.2.5. *Campings*

Het aantal overnachtingen op toeristische plaatsen op campings bedroeg circa 47.400.

Het vast kamperen wordt meegenomen door het aantal vaste plaatsen te vermenigvuldigen met de gemiddelde bestedingen per plaats per jaar.

3.2.6. *Strandhuisjes*

De strandhuisjes worden meegenomen in de bestedingen door het aantal huisjes te vermenigvuldigen met de gemiddelde bestedingen per huisje per jaar (o.a. staangeld).

3.2.7. *Totaal verblijfstoerisme*

In totaal realiseerde het verblijfstoerisme in Zandvoort in 2008 bijna 1 miljoen overnachtingen volgens onze inventarisatie[10]. Bijna tweederde van de overnachtingen (62%) werd gerealiseerd in het bungalowpark en circa 29% in de hotels en pensions.

Tabel 3.1. Aantal overnachtingen Zandvoort (2008)

Naam	Aantal overnachtingen
Hotels en pensions standaard	52.553
Hotels middenklasse en luxe	234.303
B & B accommodaties	8.251
Bungalowpark	606.700
Appartementen /vakantiewoningen	35.075
Campings (toeristisch)	47.444
Totaal	984.326

3.3. Dagtoerisme

3.3.1. *Attracties/circuit*

Het circuit in Zandvoort en de twee bedrijven die arrangementen op het circuit aanbieden, hebben in 2008 in totaal circa 257.500 bezoekers getrokken. Het grootste deel van de bezoekers bracht een bezoek aan het circuit zelf.

3.3.2. *Musea/bezienswaardigheden*

De twee musea trokken samen circa 32.700 bezoekers.

3.3.3. *Evenementen*

In de gemeente Zandvoort zijn in 2008 meerdere evenementen georganiseerd, de 31 toeristische relevante evenementen waarvan bezoekcijfers bekend zijn hebben samen ruim 178.000 bezoekers getrokken.

[10] Dit aantal is gebaseerd op de bedrijfsenquêtes aangevuld met extrapolatie (op basis van gemiddelde bezettingsgraden per categorie) voor de bedrijven waarvan het aantal overnachtingen niet bekend waren.

3.3.4. Strandpaviljoens

Het bezoekersaantal van de strandpaviljoens is geraamd op circa 473.100. Het betreft hier de gerichte bezoekers (o.a. feesten en partijen, groepen, bedrijven, etc.), exclusief de dag- en verblijfstoeristische gasten.
De bestedingen in strandpaviljoens in Zandvoort van deze toeristen worden namelijk al tot de categorie ‘strandbezoek’ gerekend. Zo worden dubbeltellingen voorkomen.

3.3.5. Strandbezoek

Op basis van het CVTO is het aantal strandbezoeken aan Zandvoort berekend op circa 1,3 miljoen bezoeken.

3.3.6. Routegebonden buitenrecreatie

Het aantal activiteiten van routegebonden buitenrecreatie bedroeg circa 1.165.000[11]. Onder routegebonden buitenrecreatie wordt wandelen en fietsen door niet-inwoners verstaan (met een minimale duur van 1 uur).

3.3.7. Horecabezoek

Het horecabezoek (naar bar of café gaan, uit eten gaan in restaurant) was in Zandvoort circa 673.000.

3.3.8. Recreatief winkelbezoek

Het recreatieve winkelbezoek in Zandvoort omvatte in 2008 circa 40.900 bezoeken[12]. Dit betreft alleen de bezoekers met een specifiek motief om recreatief te winkelen (niet-inwoners die tenminste een uur in Zandvoort komen winkelen)[13].

3.3.9. Sportieve recreatie

Van de aanbieders van sportieve recreatie hebben slechts twee bedrijven geparticipeerd in het onderzoek. Deze trokken samen circa 21.000 bezoekers in 2008. De bezoekersaantallen van de overige aanbieders op het gebied van sportieve recreatie zijn niet bekend. Derhalve weerspiegelen de weergegeven bezoekersaantallen en bestedingen op gebied van sportieve recreatie slechts een deel van de werkelijke omvang van deze categorie.

---

11 Bron: ContinuVrijeTijdsOnderzoek, NBTC-NIPO, 2010.
12 ContinuVrijeTijdsOnderzoek, NBTC-NIPO, 2010.
13 Dag- en verblijfbezoekers die een ander bezoekmotief hebben dan alleen recreatief winkelen maar ook even wat kopen in de detailhandel, tellen uiteraard ook mee als bezoeker voor de detailhandel. Het totaal aantal (toeristische) bezoekers aan de detailhandel per jaar is dan ook veel hoger dan de genoemde 40.900, aangezien dit aantal alleen betrekking heeft op de dagbezoekers die winkelen als hoofdmotief hebben.

3.3.10. Uitgaan

Het Holland Casino te Zandvoort heeft in 2008 circa 295.000 bezoekers getrokken[14]. De bezoekersaantallen van de andere casino's en amusementscentra en Circus Zandvoort (een combinatie van theater, bioscoop, casino en games) zijn niet exact bekend, maar zijn wel geraamd ten behoeve van deze studie.

3.3.11. Totaal dagtoerisme

Het totale aantal dagtoeristische bezoeken in 2008 in Zandvoort was circa 4,6 miljoen.

Tabel 3.2. Totaal aantal dagtoeristische bezoeken Zandvoort (2008)

Segment	Aantal bezoeken
Attracties	257.500
Musea en bezienswaardigheden	32.691
Evenementen	178.450
Strandbezoek	1.312.545
Strandpaviljoens	473.115
Routegebonden buitenrecreatie	1.164.925
Horecabezoek	673.041
Recreatief winkelbezoek	40.903
Sportieve recreatie	21.000
Uitgaan	444.686
Totaal	4.598.856

[14] Bron: Holland Casino, 2009.

4. PROFIEL, BEZOEKGEDRAG EN MOTIEVEN TOERIST

4.1. Inleiding

Voor deze studie is een aantal toeristen in Zandvoort geënquêteerd. In dit hoofdstuk is ingegaan op de belangrijkste resultaten van deze enquêtes. De resultaten zijn gebaseerd op het totaal van de enquêtes uit 2009 en 2010[15].

Achtereenvolgens is ingegaan op:
- Het profiel van de toerist (4.2.);
- Het bezoekgedrag (4.3.);
- De bezoekmotieven (4.4.);
- De beoordeling van Zandvoort (4.5.).

4.2. Profiel van de toerist

Meeste bezoekers reeds eerder in Zandvoort geweest
Van de dagtoeristen blijkt een groter deel al een keer eerder in Zandvoort geweest te zijn dan van de verblijfstoeristen. Circa 18% van de dagtoeristen was voor de eerste keer in Zandvoort, zoals blijkt uit onderstaande tabel. Van de verblijfstoeristen is ongeveer 44% voor de eerste keer in Zandvoort. Voor het merendeel van de dagtoeristen (66%) is het korter dan 3 jaar geleden dat zij Zandvoort voor het laatst bezochten.

Tabel 4.1. Bezoek aan Zandvoort

	Dagtoeristen	Verblijfstoeristen
Eerste keer	18%	44%
Korter dan drie jaar geleden	66%	35%
Drie jaar of langer geleden	17%	21%
Totaal	100%	100%

Ruim 80% van dagtoeristen komt vanaf thuisadres
De meeste dagtoeristen (82%) komen van hun huisadres voor een dagbezoek naar Zandvoort. Circa 18% verblijft in een andere gemeente dan Zandvoort op het vakantieadres[16].

Tabel 4.2. Vertrekadres dagtoeristen

	Dagtoeristen
Thuisadres	82%
Vakantieadres buiten Zandvoort	18%
Totaal	100%

Verblijfstoeristen uit Duitsland, dagtoeristen uit Nederland
Van de dagtoeristen is circa 84% afkomstig uit eigen land, 16% komt uit het buitenland. Van de verblijfstoeristen komt 71% uit het buitenland. Vrijwel alle buitenlandse dagtoeristen komen uit Duitsland. De binnenlandse dagtoeristen komen zowel uit Noord-Holland (43%) als andere provincies (41%). Verblijfstoeristen komen nauwelijks uit de provincie zelf.

---

15 Als gevolg van afrondingen van percentages kunnen de percentages handmatig optellen tot 99% of 101%.

16 Voor Zandvoort zijn deze bezoekers dagtoerist, voor een andere gemeente verblijfstoerist.

Tabel 4.3.	**Herkomst toeristen Zandvoort**	
	Dagtoeristen	Verblijfstoeristen
Zandvoort	-	-
Elders Noord-Holland	43%	3%
Elders Nederland	41%	25%
Buitenland	16%	71%
Totaal	100%	100%

Groepssamenstelling: stel zonder kinderen belangrijkste doelgroep
Aan de toeristen is tevens gevraagd hoe de groepssamenstelling was. In tabel 4.4. is dit weergegeven. Uit deze tabel blijkt dat een groot deel van de dagtoeristen (65%) en de verblijfstoeristen (60%) met zijn/haar partner of met vrienden/kennissen naar Zandvoort komt. Zandvoort is ook populair voor een meerdaags verblijf onder gezinnen/families met kinderen, deze groep vertegenwoordigt 26% van de verblijfstoeristen in Zandvoort.

Tabel 4.4.	**Groepssamenstelling toeristen Zandvoort**	
	Dagtoeristen	Verblijfstoeristen
Alleengaand	14%	6%
Gezin met kinderen	12%	21%
Familie met (klein)kinderen	5%	5%
Stel zonder kinderen (< 30 jaar)	9%	14%
Stel zonder kinderen (30-49 jaar)	11%	10%
Stel zonder kinderen (≥ 50 jaar)	18%	21%
Vrienden, kennissen, etc. (< 30 jaar)	6%	7%
Vrienden, kennissen, etc. (30-49 jaar)	9%	4%
Vrienden, kennissen, etc. (≥ 50 jaar)	12%	4%
Anders	4%	8%
Totaal	100%	100%

Men komt veelal met zijn tweeën naar Zandvoort
De meeste toeristen komen samen (met twee personen) naar Zandvoort toe. Bij de dagtoeristen is dit 66% en bij de verblijfstoeristen 53%. De groepsgrootte bij verblijfstoeristen is groter dan bij dagtoeristen. Het gemiddelde van de groepsgrootte bij verblijfstoeristen is 4,2, onder andere door de omvang (in aantal) van gezinnen en families. Bij dagtoeristen is de gemiddelde groepsgrootte aanzienlijk lager (2,2).

Tabel 4.5.	**Groepsgrootte toeristen Zandvoort**	
	Dagtoeristen	Verblijfstoeristen
1	14%	6%
2	66%	53%
3	12%	14%
4	4%	12%
5	5%	5%
Meer dan 5	-	12%
Totaal	100%	100%
Gemiddelde	2,2	4,2

4.3. Bezoekgedrag

Verblijfstoerist met auto, dagtoeristen met OV
Circa 40% van de dagtoeristen maakt voor de reis naar Zandvoort gebruik van de auto en een even grote groep van het openbaar vervoer.

Voor verblijfstoeristen is de auto/motor het belangrijkste vervoermiddel dat wordt gebruikt om in Zandvoort te komen (76%).

Tabel 4.6. Vervoermiddel toerist Zandvoort

	Dagtoeristen	Verblijfstoeristen
Lopend	1%	-
(Brom) fiets	18%	2%
Touringcar	-	3%
Openbaar vervoer (trein, bus)	40%	18%
Auto/motor	40%	76%
Vliegtuig	-	2%
Totaal	100%	100%

Activiteiten

Toeristen ondernemen verschillende (meestal meerdere) activiteiten tijdens hun verblijf/dagbezoek in Zandvoort. In de onderstaande tabel worden de populairste activiteiten vermeld, waar het totaal per kolom tot meer dan 100% kan optellen door de combinatie van activiteiten. Het blijkt dat strandbezoek voor dag- en verblijfstoeristen de meest populaire activiteit is tijdens het bezoek aan Zandvoort. Wandelen, fietsen, een bezoek brengen aan de horeca of strandpaviljoen en winkelen/funshoppen zijn de daaropvolgend populairste activiteiten onder toeristen.

Tabel 4.7. Activiteiten toeristen Zandvoort[17]

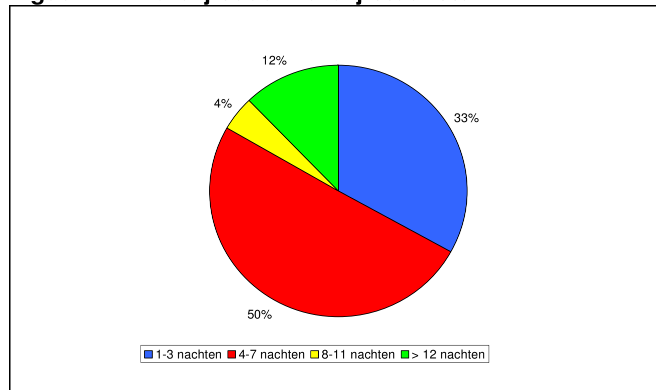
Activiteit	Dagtoeristen	Verblijfstoeristen
Bezoek strand	82%	95%
Bezoek horeca in het dorp	38%	61%
Winkelen/funshoppen	35%	64%
Bezoek strandpaviljoen	34%	31%
Wandelen	31%	53%
Fietsen	22%	44%
Boodschappen	6%	65%
Bezoek circuit	5%	13%
Anders	5%	27%
Watersport (surfen, roeien, etc.)	1%	4%
Bezoek museum	1%	12%
Bezoek attractie	-	13%
Bezoek historisch gebouw/monument	-	6%
Bezoek evenement	-	7%

Duur verblijf

De gemiddelde verblijfsduur van de verblijfstoeristen is ongeveer 6 nachten. In figuur 4.1. is te zien dat het merendeel (50%) van de verblijfstoeristen 4-7 nachten verblijft in Zandvoort. Zandvoort lijkt iets minder als bestemming voor een kort verblijf (1-3 nachten: 33%) gebruikt te worden.

[17] Casinobezoek wordt hier niet genoemd, maar is natuurlijk wel een dagtoeristische activiteit in Zandvoort.

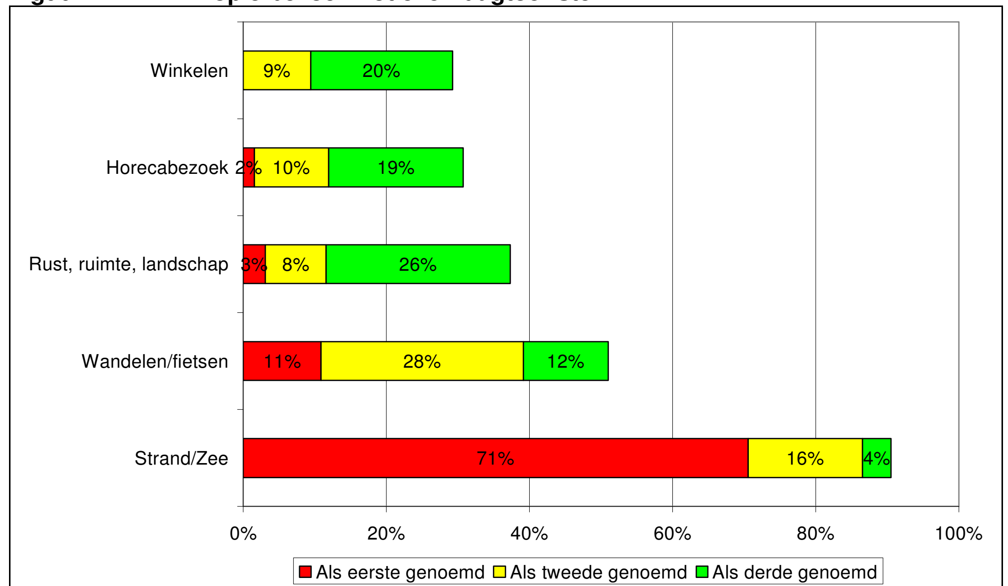
Figuur 4.1. Verblijfsduur verblijfstoeristen

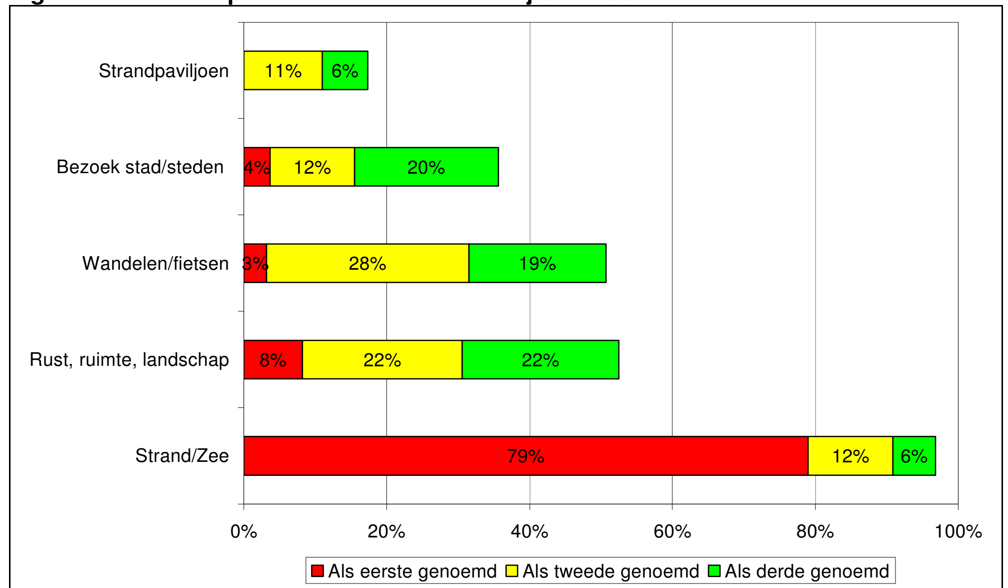
4.4. Bezoekmotieven

Het strand en de zee worden door de meeste toeristen als bezoekmotief genoemd (97% van de verblijfstoeristen en 91% van de dagtoeristen). Van de verblijfstoeristen noemt 79% dit zelfs als eerste motief (dagtoeristen 71%). De kenmerken van de omgeving van Zandvoort (rust, ruimte en landschap) staan op een tweede plaats voor verblijfstoeristen een op een derde plaats voor dagtoeristen. Voor wandelen en fietsen is dat andersom: dit is het tweede motief voor dagtoeristen en het derde voor verblijfstoeristen. In figuur 4.2. en figuur 4.3. is de 'top 5' bezoekmotieven van dag- en verblijfstoeristen in Zandvoort weergegeven. In bijlage 4 is een tabel opgenomen met een totaaloverzicht van de motieven.

Figuur 4.2. Top 5 bezoekmotieven dagtoeristen

Figuur 4.3. Top 5 bezoekmotieven verblijfstoeristen

4.5. Beoordeling Zandvoort

Zandvoort krijgt een goede beoordeling van de toeristen die Zandvoort bezoeken. Dagtoeristen beoordelen Zandvoort op een schaal van 1-10 gemiddeld met een 8,0. Bijna de helft (48%) geeft Zandvoort ook een 8, circa 14% van de dagtoeristen geeft een 9 en 9% geeft een 10. Slechts 1 dagtoerist gaf een onvoldoende (een 5). De verblijfstoeristen zijn ongeveer even positief, van deze groep geeft 15% een 9 en 16% een 10. De gemiddelde beoordeling van de verblijfstoerist is 8,1.

Tabel 4.8. Beoordeling bezoek Zandvoort

Cijfer[18]	Dagtoeristen	Verblijfstoeristen
< 5	0%	1%
5	1%	3%
6	2%	4%
6,5	1%	0%
7	20%	15%
7,5	4%	3%
8	48%	42%
8,5	0%	1%
9	14%	15%
10	9%	16%
Totaal	100%	100%
Gemiddelde	8,0	8,1

[18] In de enquêtes is gevraagd naar hele cijfers, maar enkele respondenten stonden er op 'halve cijfers' te geven.

5. ECONOMISCHE BETEKENIS TOERISME ZANDVOORT

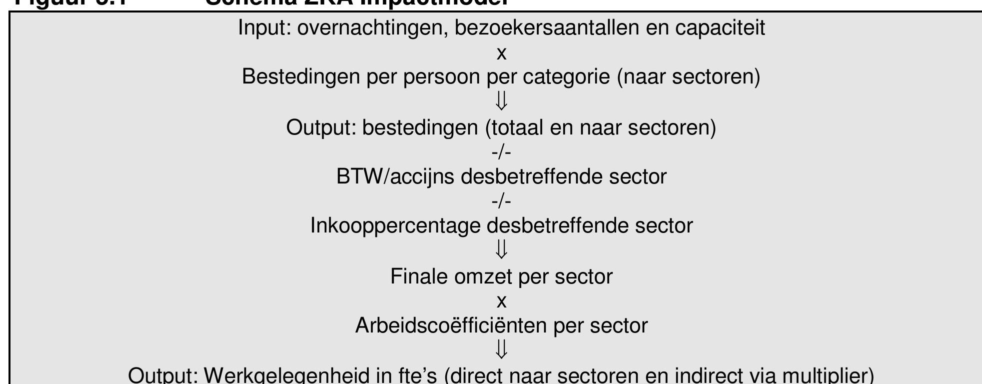
5.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de economische betekenis van toerisme en recreatie – uitgedrukt in bestedingen en werkgelegenheid – in 2008 behandeld. Hierbij wordt eerst aandacht besteed aan de methodiek (5.2.) en vervolgens wordt de economische betekenis van toerisme van de gemeente Zandvoort besproken (5.3.).

5.2. Methodiek

De economische betekenis van toerisme voor de gemeente Zandvoort wordt berekend met de hulp van het ZKA Impactmodel. De gehanteerde methodiek in het model is onderstaand schematisch weergegeven.

Figuur 5.1 Schema ZKA Impactmodel

Input: overnachtingen, bezoekersaantallen en capaciteit
x
Bestedingen per persoon per categorie (naar sectoren)
⇓
Output: bestedingen (totaal en naar sectoren)
-/-
BTW/accijns desbetreffende sector
-/-
Inkooppercentage desbetreffende sector
⇓
Finale omzet per sector
x
Arbeidscoëfficiënten per sector
⇓
Output: Werkgelegenheid in fte's (direct naar sectoren en indirect via multiplier)

Onderstaand zijn kort de diverse componenten van dit schema toegelicht.

Input
In het model wordt onderscheid gemaakt tussen verblijfstoerisme en dagtoerisme. Voor beide vormen is nog nader onderscheid gemaakt tussen verschillende categorieën (hotels, vakantiewoningen, museabezoek, evenementenbezoek, etc.). Voor de verblijfstoeristische categorieën bestaat de invoer uit overnachtingen (en voor de vaste standplaatsen en strandhuisjes uit de capaciteit). Voor de dagtoeristische categorieën bestaat de input uit bezoekersaantallen.

Output
De resultaten van de berekening geven de bestedingen en werkgelegenheid (direct en indirect) weer zowel in totaal als naar sectoren (logies[19], horeca, detailhandel, entree en vervoer) en naar categorieën. In het model wordt geen rekening wordt gehouden met een 'weglekeffect'.

Berekeningen
Om de economische betekenis te berekenen, worden de overnachtingen en bezoekersaantallen vermenigvuldigd met de gemiddelde bestedingen per persoon per dag.

---

19 Overnachtingkosten verblijfstoeristische accommodatie.

De bestedingen (bijvoorbeeld gemiddelde besteding per hotelovernachting, per attractiebezoek, etc.) verschillen per categorie. De gehanteerde bestedings-profielen (gemiddelde bestedingen per persoon per nacht/dag per categorie) zijn op maat samengesteld voor Zandvoort op basis van een combinatie van de uitkomsten van de bedrijfsenquêtes, het tarievenonderzoek, de bezoekers-enquêtes en deskresearch (o.a. CVTO).

Aan de hand hiervan worden de totale bestedingen van het toerisme verkend. De totale bestedingen zijn in het model verdeeld over de sectoren waarin de bestedingen terecht komen (logies, horeca, detailhandel, entree en vervoer).

De werkgelegenheid (per sector) kan worden berekend nadat de bestedingen per sector bekend zijn. Hiertoe dienen de totale bestedingen (per sector) te worden gecorrigeerd voor het Btw-tarief en de inkoopcomponent. Beide leveren immers geen werkgelegenheid in de desbetreffende sector op. Na deze correcties resulteren de finale bestedingen uit de toeristisch-recreatieve bestedingen.

De directe werkgelegenheid per sector wordt berekend door de finale bestedingen te vermenigvuldigen met de bijbehorende arbeidscoëfficiënt (weergegeven in termen van aantal mensjaren (FTE) werk per 1 miljoen euro finale bestedingen). Na het vaststellen van de directe werkgelegenheid, kan de indirecte werkgelegenheid worden bepaald. Deze is m.n. het gevolg van toeleveranties die nodig zijn om de bestedingen in de diverse sectoren te kunnen realiseren. De indirecte werkgelegenheid wordt met behulp van een multiplier bepaald. Deze multiplier bedraagt 1,37. M.a.w. 1 FTE directe werkgelegenheid genereert 0,37 FTE indirecte werkgelegenheid.

5.3. Economische betekenis toerisme Zandvoort

Economische betekenis toerisme

Met behulp van de bovenstaande methodiek is de economische betekenis van het toerisme in de gemeente Zandvoort in 2008 bepaald. Onderstaand is ingegaan op de uitkomsten van deze berekening.

Tabel 5.1. Bestedingen en werkgelegenheid naar sectoren (€)

Sectoren	Bestedingen (in euro)	Directe werkgelegenheid (in FTE)
Logies	29.688.600	313
Horeca	54.173.900	392
Detailhandel	15.896.225	94
Entree[20]	51.376.425	349
Vervoer[21]	24.314.150	60
Overig[22]		163
Directe werkgelegenheid		1.371
Indirecte werkgelegenheid		507
Totaal	175.449.300	1.879

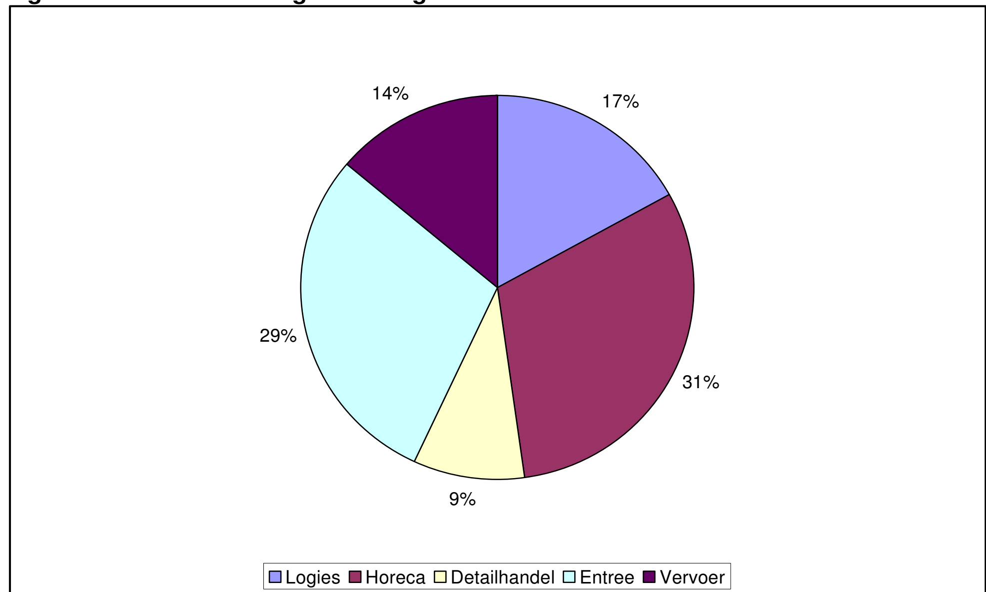
[20] Onder bestedingen in de sector entree vallen de volgende soorten bestedingen: toegangsprijzen/deelnamekosten voor attracties (zoals het Circuit), musea, evenementen, etc. maar bijvoorbeeld ook fietsverhuur, huur ligbed op het strand, bestedingen in het casino (exclusief eten/drinken), etc. Ook de parkeerkosten worden tot deze sector gerekend.

[21] Er bestaat mogelijk een weglekeffect van deze bestedingen naar andere gemeenten, maar de omvang van dit effect is niet te ramen.

[22] De “sector” overig is opgenomen vanwege de correctie voor de inkoopcomponent. Het aandeel ‘inkoop’ van de verschillende sectoren levert immers geen werkgelegenheid op in de desbetreffende sector, maar genereert voornamelijk werkgelegenheid bij de groot- en tussenhandel, producenten, etc. Deze werkgelegenheid is opgenomen als ‘overig’.

Uit de tabel blijkt dat de omvang van het toerisme in Zandvoort circa € 175,4 miljoen bedraagt, met een werkgelegenheid van circa 1.879 FTE. Het grootste deel van zowel de bestedingen (circa € 54,1 miljoen, circa 31% van alle bestedingen) is afkomstig uit de horeca. Dit geldt ook voor de werkgelegenheid. Horeca biedt werkgelegenheid aan 392 FTE, circa 29% van de directe werkgelegenheid. Ook de andere sectoren leveren behoorlijke bestedingen en werkgelegenheid op. De werkgelegenheid die met de bestedingen gepaard gaat bedraagt totaal circa 1.879 FTE (fulltime equivalenten).

Figuur 5.1. Verdeling bestedingen naar sector

Aangezien in de toeristisch-recreatieve sector (en ook in de horeca en detailhandel veel met seizoensarbeid en deeltijdarbeid wordt gewerkt komt dit overeen met ca. 2.400-2.800 banen, waarvan 1.750-2.050 directe werkgelegenheid.

Relatieve betekenis

De economische betekenis kan in perspectief worden geplaatst door deze te vergelijken met de totale werkgelegenheid in Zandvoort die op basis cijfers van het CBS) eind 2007 circa 4.770 banen bedroeg (het aantal voltijdbanen ofwel FTE is regulier lager dan het aantal banen in verband met deeltijdwerk). Op basis hiervan wordt duidelijk dat het aandeel van de toeristische sector in de werkgelegenheid in Zandvoort ruim de helft (55%) is.

Tabel 5.2. Relatieve betekenis toerisme (o.b.v. werkgelegenheid)

	Werkgelegenheid (in banen)
Toerisme	2.625
Totaal Zandvoort	4.770
Aandeel	55%

Van de totale werkgelegenheid (4.770 banen) hebben 1.750-2.050 banen **direct** betrekking op de werkgelegenheid (een aandeel van circa 40%).

5.4. Economische betekenis per categorie

De totale economische betekenis van toerisme in Zandvoort bedraagt circa € 175,4 miljoen, waarvan circa 60% uit dagtoerisme voortkomt.

Tabel 5.3. Bestedingen en directe werkgelegenheid in FTE naar categorie (€)

Categorieën	Bestedingen	Directe werkgelegenheid
Hotels standaard	4.382.920	36
Hotels middenklasse en luxe	30.037.645	251
Bungalowpark	28.090.210	252
Vakantiewoningen/appartementen	1.545.045	14
Bed en Breakfast	684.000	6
Campings toeristisch	1.748.300	15
Campings vast	1.354.150	12
Strandhuisjes	1.663.700	15
Totaal verblijfstoerisme	*69.506.000*	600
Attracties	18.681.625	130
Musea en bezienswaardigheden	205.950	1
Evenementen	2.641.050	18
Strandbezoek	11.484.775	83
Strandpaviljoens	14.666.550	127
Routegebonden buitenrecreatie	4.717.950	30
Horecabezoek	11.441.700	99
Recreatief winkelbezoek[23]	1.505.225	13
Sportieve recreatie	1.629.600	13
Uitgaan	38.968.850	257
Totaal dagtoerisme	105.943.300	772
Totaal	175.449.300	1.371

Uitgaan (inclusief casino, 22% van het totaal), hotels middenklasse en luxe (circa 17%) en attractiebezoek (circa 11%) zijn de drie grootste categorieën qua bestedingen.

De bestedingen per categorie in bovenstaande tabel betreffen de totale bestedingen van toeristen voortvloeiend uit het bezoek aan deze categorie/met dit motief. Deze bestedingen komen niet alleen in de desbetreffende bedrijfscategorie terecht maar ook daarbuiten (zoals in de horeca, winkels, etc. in Zandvoort, zie tabel en figuur 5.1. voor de verdeling naar sector). Zo geven bijvoorbeeld de gasten van de middenklasse en luxe hotels circa € 30 miljoen uit, maar dit is niet de omzet van deze hotels.

Bestedingen per bezoek

De bestedingen per dagbezoeker bedroegen gemiddeld circa € 23 per bezoek en voor verblijfsbezoekers was dat gemiddeld circa € 67 per nacht.

[23] Dit betreft louter de bestedingen van dagbezoekers die gericht naar Zandvoort komen om recreatief te winkelen. De totale bestedingen in de detailhandel zijn veel groter dan € 1,5 miljoen (zie ook tabel 5.1.), aangezien ook toeristen uit een andere categorie/met een ander motief (zoals strandbezoek, attractiebezoek, campinggasten, etc.) in de detailhandel in Zandvoort bestedingen doen.

Bijlage 1 Onderzoeksverantwoording enquêtes bedrijven

Voor deze studie zijn 206 bedrijven in de gemeente Zandvoort telefonisch benaderd door ZKA (in totaal werkten 121 bedrijven mee, een respons van 59%). Daarbij zijn door deze bedrijven gegevens verstrekt over aantal overnachtingen, bezoekersaantallen, omzetten, werkgelegenheid, prijsniveaus, herkomst van de gasten, etc.

De respons was als volgt over de categorieën verdeeld:

Tabel 1 Respons enquêtes verblijfs- en dagtoeristische bedrijven

Sectoren	Aantal bedrijven	Respons	%
Hotels en pensions	46	27	58%
B&B	15	9	64%
Appartementen	49	30	61%
Bungalowpark	1	1	100%
Campings	4	3	75%
Attracties-circuit	3	3	100%
Musea- bezienswaardigheden	2	2	100%
Evenementen	35	27	77%
Strandpaviljoen	40	12	30%
Sportieve recreatie	5	4	80%
Uitgaan	6	3	50%
Totaal	206	121	59%

Bijlage 2 Onderzoeksverantwoording enquête toeristen

Voor dit onderzoek zijn in eerste instantie 179 bezoekersenquêtes afgenomen, dit betreffen 125 verblijfstoeristen en 54 dagtoeristen. Eerst is aan de toeristisch-recreatieve bedrijven gevraagd of zij de enquête aan hun bezoekers wilden uitreiken. Helaas was de respons van deze wijze van benaderen van toeristen zeer laag. Derhalve is ervoor gekozen dat ZKA ook toeristen op locatie persoonlijk heeft geënquêteerd. Met het oog op de respons is gekozen voor het enquêteren van toeristen op drukke plaatsen in Zandvoort (o.a. nabij het strand en Sunparks) op dagen met relatief mooi weer. Er is door ZKA geënquêteerd op een woensdag in augustus 2009 en een vrijdag in september 2009.

Op basis van deze respons is een rapportage opgesteld. Conform de wens van de VVV Zandvoort zijn daarna (in juni 2010) door het VVV Zandvoort zelf nog 194 extra enquêtes uitgevoerd. Vervolgens is hoofdstuk 4 van de rapportage (profiel van de toerist) opnieuw opgesteld op basis van de resultaten van de extra enquêtes uit 2010 en de eerdere enquêtes samen (in totaal 373 enquêtes).

Tabel 2 Aantal enquêtes (na afronding extra enquêtes 2010)

	Dagtoeristen	Verblijfstoeristen	Totaal
Zomer 2009	54	125	179
Zomer 2010	71	123	194
Totaal	125	248	373

In onderstaande tabel is aangegeven via welke wijze (VVV, aanbieders of via ZKA) de bezoekersenquêtes zijn afgenomen. De VVV heeft aan de balie enquêtes uitgereikt en heeft enquêtes afgenomen (o.a. op locatie) in het weekend van 12 september 2009 en vervolgens in juni 2010.

Tabel 3 Bezoekersenquêtes

	Dagtoeristen	Verblijfstoeristen
Via VVV	68%	66%
Via aanbieders	2%	5%
Via ZKA	30%	29%
Totaal	100%	100%

Bijlage 3 Profiel toeristen (o.b.v. enquêtes accommodaties)

Herkomst
Bijna de helft van de verblijfstoeristische gasten komt uit het buitenland, circa 45%. Afgezien van het bungalowpark (aandeel 40%) is het aandeel buitenlandse gasten in de andere accommodaties 81%-82%. Van de buitenlandse bezoekers is bijna driekwart afkomstig uit Duitsland (circa 73%); onder hotels (0-2 sterren) is dat zelfs bijna 100%.

De Nederlandse bezoekers komen met name uit Oost- en Zuid-Nederland.

Tabel 3. Herkomst verblijfstoeristen

	Noord-Holland	Zuid-Holland	M.-Nederland	N-Nederland	O-Nederland.	Z. Nederland	Buitenland	(waarvan Duits)
Hotels standaard	0%	0%	2%	0%	4%	11%	82%	99%
Hotels middenklasse/luxe	3%	3%	12%	6%	15%	18%	42%	81%
B & B accommodaties	0%	0%	0%	3%	8%	6%	81%	84%
Bungalowpark	11%	9%	7%	6%	15%	12%	40%	63%
Vakantiewoningen/app.	3%	0%	1%	1%	6%	8%	81%	87%
Totaal	8%	7%	8%	5%	14%	13%	45%	73%

Over de herkomst van campinggasten en gasten die in strandhuisjes verblijven zijn geen gegevens bekend.

Tabel 4. Herkomst dagtoeristen (op basis van enquêtes accommodaties)

	Noord-Holland	Zuid-Holland	M.-Nederland	N-Nederland	O-Nederland.	Z. Nederland	Buitenland	(waarvan Duits)
Attracties	28%	19%	11%	5%	13%	15%	9%	g.g.
Musea en bezienswaardigheden	64%	5%	2%	2%	2%	2%	22%	g.g
Evenementen	74%	6%	4%	0%	4%	4%	7%	85%

Met betrekking tot de herkomst van dagtoeristen van strandbezoek, routegebonden buitenrecreatie, horeca- en winkelbezoek en uitgaan zijn onvoldoende gegevens bekend.

Groepssamenstelling (op basis van enquêtes accommodaties)
De verblijfstoeristen bestaan met name uit gezinnen en kinderen (40%) en groepen vrienden/kennissen (42%). Dit wordt met name veroorzaakt doordat deze groepssamenstelling met name in het bungalowpark op deze manier is verdeeld(het park heeft een relatief groot aandeel van circa tweederde in het aantal overnachtingen). Het aandeel stellen is in Zandvoort beperkt (17%).

Tabel 5. Groepssamenstelling verblijfstoeristen

	Alleenstaand	Gezin kinderen	Familie met kind	Stel <30 jr.	Stel 30-49 jr.	Stel 50+ jr.	Vrienden < 30 jr.	Vrienden 30-49 jr.	Vrienden 50+ jr.	Anders
Hotels standaard	1%	27%	0%	17%	32%	15%	1%	7%	0%	0%
Hotels middenklasse/luxe	2%	38%	0%	8%	24%	8%	5%	8%	7%	0%
B & B accommodaties	1%	5%	0%	19%	45%	22%	0%	0%	8%	0%
Bungalowpark	0%	44%	0%	0%	0%	0%	14%	22%	20%	0%
Vakantiewoningen/app.	0%	25%	1%	16%	30%	20%	4%	3%	0%	0%
Campings toeristisch										
Campings vast	0%	35%	25%	0%	20%	20%	0%	0%	0%	0%
Strandhuisjes	2%	30%	1%	15%	15%	22%	5%	5%	5%	0%
Totaal	1%	40%	0%	4%	9%	4%	10%	17%	15%	0%

Groepssamenstelling dagtoerisme (op basis van enquêtes accommodaties)

Tabel 6. Groepssamenstelling dagtoeristen

	Alleenstaand	Gezin kinderen	Familie met kind	Stel <30 jr.	Stel 30-49 jr.	Stel 50+ jr.	Vrienden < 30 jr.	Vrienden 30-49 jr.	Vrienden 50+ jr.	Anders
Attracties	9%	11%	5%	10%	11%	6%	20%	20%	9%	0%
Musea	3%	57%	15%	5%	5%	5%	0%	0%	0%	12%
Evenementen	4%	43%	8%	10%	10%	10%	7%	6%	1%	0%

Met betrekking tot de groepssamenstelling van dagtoeristen van strandbezoek, routegebonden buitenrecreatie, horeca- en winkelbezoek en uitgaan zijn onvoldoende gegevens bekend.

Bijlage 4 Motieven

Tabel 7 Bezoekmotieven dagtoeristen Zandvoort

	Als eerste genoemd	Als tweede genoemd	Als derde genoemd
Strand/Zee	71%	16%	4%
Strandpaviljoen(s)	1%	24%	12%
Watersport	1%	2%	2%
Wandelen	2%	19%	6%
Fietsen	9%	9%	6%
Rust, ruimte, landschap	3%	8%	26%
Bezoek attracties/bezienswaardigheid	0%	0%	0%
Bezoek stad/steden	1%	1%	2%
Bezoek Evenement	5%	0%	1%
Winkelen	0%	9%	20%
Horecabezoek	2%	10%	19%
Uitgaan	0%	0%	1%
Overig	7%	1%	2%

Tabel 8 Bezoekmotieven verblijfstoeristen Zandvoort

	Als eerste genoemd	Als tweede genoemd	Als derde genoemd
Strand/Zee	79%	12%	6%
Strandpaviljoen(s)	0%	11%	6%
Watersport	0%	2%	1%
Wandelen	2%	15%	10%
Fietsen	1%	14%	10%
Rust, ruimte, landschap	8%	22%	22%
Bezoek attracties/bezienswaardigheid	0%	1%	2%
Bezoek stad/steden	4%	12%	20%
Bezoek Evenement	0%	0%	0%
Winkelen	1%	3%	8%
Horecabezoek	0%	2%	7%
Uitgaan	0%	3%	5%
Overig	5%	3%	2%